

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

01 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Dubăsari Valeriu, prin care se solicită casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 iulie 2022, în cauza penală în privința lui

*Formaniuc Serghei XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX*

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond: 05.11.2021 – 05.05.2022;

Instanța de apel: 30.05.2022 – 06.07.2022;

Instanța de recurs: 14.11.2022 – 01.02.2023.

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 05 mai 2022, cauza fiind judecată în baza procedurii prevăzute la art. 364¹ Cod de procedură penală, *Formaniuc Serghei XXXXX* a fost recunoscut vinovat și condamnat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (4) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, s-a suspendat condiționat executarea pedepsei sub formă de închisoare stabilită lui Formaniuc Serghei pe o perioadă de probațiune de 3 (trei) ani.

S-a dispus încasarea de la Formaniuc Serghei în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 946 (nouă sute patruzeci și șase) lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

1.1. Pentru a pronunța sentința adoptată, prima instanță, *în fapt*, a reținut că, la 19 septembrie 2021, aproximativ în jurul orelor 04.11, inculpatul Formaniuc Serghei, deținând permisul de conducere nr. XXXXX din 26.05.2011, expirat la 26.05.2021, cu drept de a conduce mijloace de transport prevăzute de categoria „B”, eliberat de autoritățile competente ale Republicii Moldova și, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, fapt confirmat prin rezultatele testării alcoolscopice cu aparatul „Drager 8510” nr. 1197 din 19.09.2021, ora 04.56, prin care s-a stabilit că concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de Formaniuc Serghei, constituie 0,88 mg/l și prin raportul de expertiză judiciară nr. 202106P0553 din 28.09.2021, prin care s-a stabilit o concentrație de alcool în sângele acestuia în cantitate de 1,44 g/l, echivalentul a 1,44%, stare de ebrietate alcoolică care, conform art. 134¹² alin. (3) Cod penal, constituie stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, de unde rezultă că, conducătorul autovehiculului Formaniuc Serghei a ignorat prevederile Regulamentului de circulație rutieră, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009, și anume, pct. 14 lit. a) care stipulează că *conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere*, intenționat a urcat la volanul automobilului de model „BMW 520 I” cu n/î XXXXX și, conducând pe str. Ivano Franco, mun. Bălți, din direcția str. Konev, mun. Bălți în direcția str. Decebal, mun. Bălți, în preajma imobilului nr. 42 de pe str. Konev, mun. Bălți, ignorând prevederile pct. 45 subpunctul (1) al Regulamentului circulație rutiere, aprobat prin hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009 potrivit căruia: *conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră*, pct. 45 subpunctul (2) al Regulamentului circulației rutiere potrivit căruia, *în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”,* a tamponat cu partea din față a automobilului pietonii Cojocari Constantin și Comaniuc Dumitru, care se aflau pe marginea dreaptă a părții carosabile a str. Ivano Franco ,după direcția de deplasare a automobilului.

Ca urmare a accidentului rutier, conform raportului de expertiză judiciară nr. 202110D0615 din 22.10.2021, la Cojocari Constantin s-au constatat excoriații pe față și o leziune în regiunea gambei drepte, care se califică ca vătămare neînsemnată și, conform raportului de expertiză judiciară nr. 202110D0617, la examinarea medico-legală a lui Comaniuc Dumitru s-au depistat: o fractură deschisă os humerus pe dreapta cu deplasare; fractură corp scapular pe dreapta, fără deplasare; fractură în 1/3 proximală os tibie și cap,

fibulă pe dreapta cu deplasare; plagă contuză pe obrazul drept; excoriații multiple liniare pavilion ureche dreapta, leziuni care au fost produse prin acțiunea traumatică directă cu obiect(e) contondent(e) care sunt periculoase pentru viață și, în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, acțiunile inculpatului au fost încadrate juridic în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, adică *încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății unei persoane, săvârșită în stare de ebrietate*.

2. Nefiind de acord cu sentința pronunțată împotriva acesteia a declarat apel **procurorul**, care a solicitat casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului Formaniuc Serghei să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executare în penitenciar de tip deschis.

În motivarea cerințelor sale a invocat că pedeapsa stabilită inculpatului este prea blândă, contrară prevederilor art. 61 alin. (1), (2) Cod penal, la individualizarea căreia nu s-a ținut cont în deplină măsură de criteriile generale stipulate la art. 75 Cod penal.

Prima instanță nu și-a motivat soluția referitor la modalitatea de executare a pedepsei, nefiind indicate circumstanțele în care au stat la baza convingerii că scopul pedepsei penale poate fi atins fără izolarea inculpatului de societate, urmând să fie argumentată concluzia privind iraționalitatea executării reale a termenului de pedeapsă aplicată acestuia.

Totodată, suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, în temeiul art. 90 Cod penal, depinde de întrunirea cumulativă a condițiilor expres și limitative prevăzute de lege, care privesc pedeapsa aplicată și natura infracțiunii, inclusiv situația și persoana infractorului, sub aspectul pericolozității acesteia și constatării faptului că aceasta se poate corecta fără executarea pedepsei.

Astfel, reieșind din circumstanțele cauzei penale, personalitatea inculpatului și vârsta acestuia, este rațional ca acesta să execute pedeapsa cu închisoarea stabilită în penitenciar de tip deschis.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 iulie 2022, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

3.1. Pentru a se pronunța, în sensul dat, instanța de apel a statuat că instanța de fond a făcut o analiză amplă a probelor administrate, apreciindu-le prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al admisibilității, pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, stabilind corect situația de fapt și vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (4) Cod penal, adică *încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății unei persoane, săvârșită în stare de ebrietate*.

Subsidiar, instanța de apel a remarcat că sentința este contestată cu apel de către

acuzatorul de stat, în partea individualizării pedepsei penale, în acest sens, solicitându-se dispunerea executării pedepsei aplicate inculpatului, sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, în penitenciar de tip deschis.

Cu referire la chestiunea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului, instanța de apel a notat că instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, respectiv, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, stabilindu-i o pedeapsă echitabilă în raport cu fapta comisă, în corespundere cu împrejurările cauzei, urmând să ducă la atingerea scopului de corectare și reeducare a inculpatului.

Astfel, argumentele acuzării că instanța de fond incorect a ajuns la concluzia privind aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului sunt nefondate.

Or, pedeapsa stabilită inculpatului se încadrează în limitele prevăzute de lege, la stabilirea căreia instanța de fond a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei și corect a aplicat prevederile art. 90 Cod penal, fiind stabilit că Formaniuc Serghei anterior nu a fost condamnat, s-a căit sincer de cele comise, este angajat în câmpul muncii, a achitat integral prejudiciul moral și material cauzat părții vătămate, iar ultimul nu are careva pretenții față de acesta și nu insistă asupra numirii unei pedepse cu închisoare, dimpotrivă, prin cererea depusă în instanța de fond, a solicitat ca inculpatul să nu fie pedepsit aspru.

Prin urmare, în situația în care inculpatul s-a căit de cele comise, în privința acestuia au fost stabilite circumstanțe atenuante, precum și ținând cont de principiul umanismul legii penale statuat în art. 4 Cod penal și prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal, corectarea și reeducarea lui este posibilă fără izolare de societate, instanța de fond legal suspendându-i condiționat executării pedepsei cu închisoare, în baza art. 90 Cod penal, nefiind stabilite careva interdicții la aplicarea acestei norme, acordându-i posibilitate reală inculpatului, prin respectarea condițiilor probațiunii, să îndreptățească încrederea ce i s-a acordat, împrejurări în care este neîntemeiată solicitarea acuzării privind stabilirea inculpatului a pedepsei cu închisoarea, cu executarea ei reală.

4. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către *procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Dubăsari Valeriu*, care invocând temeii pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri privind excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului.

În susținerea recursului se invocă faptul că pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă, la stabilirea căreia instanțele de fond nu au ținut cont de prescripțiile art. 61, 75 Cod penal, nefiind argumentată necesitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, fiind

ignore criteriile generale de individualizare a pedepsei.

La aplicarea pedepsei, instanțele de fond au reținut că nu au fost stabilite circumstanțe agravante, cea atenuantă fiind recunoașterea vinei. Însă, recunoașterea vinei de către inculpat nu demonstrează căința sinceră și activă, ci încercarea de a evita aplicarea unei pedepse mai aspre pentru infracțiunea comisă.

Totodată, instanțele de fond și de apel au omis faptul că inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, fiind în stare de ebrietate, ce denotă ineficiența aplicării prevederilor art. 90 Cod penal în privința acestuia, or, în cazul aplicării pedepsei cu închisoare, cu executare, va simți efectul legii penale, având suficient timp de a-și revedea comportamentul și de a păși pe calea corectării.

Or, instanța de apel nu a clarificat obiectiv circumstanțele cauzei și, apreciind aplicabilitatea eronată a prevederilor art. 90 Cod penal, nu a ținut cont de comportamentul inculpatului în cadrul urmăririi penale și examinării cauzei în instanțele de judecată, personalitatea acestuia și rezonanța socială a infracțiunii comise, adoptând o decizie ilegală în latura pedepsei penale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, or, în vederea acestei soluții se expun următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul împotriva deciziilor pronunțate de instanțele de apel se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent. Autorul recursului invocă prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, invocând în acest context următoarele.

În recurs, recurentul invocă temeiul precum că, „*instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*”, Colegiul penal menționează că este unul declarativ, deoarece din materialele cauzei și textul deciziei atacate rezultă că pentru pronunțarea deciziei, instanța de apel și-a motivat corect soluția, bazându-se pe cumulul de probe administrate la cauza penală, examinate și apreciate în prima instanță, cercetate suplimentar și verificate în instanța de apel, prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.

Temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea acestor probe și argumente nu s-au stabilit în instanța de recurs.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că, instanța de apel s-a expus argumentat și corect asupra motivelor relevante din apel și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs acceptă și însușește aceste argumente, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 al hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6§1 din CEDO, obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*a se vedea hotărârea Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Lecturând textul recursului declarat, Colegiul penal constată că, procurorul a mai invocat drept temei de declarare a recursului și pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că, *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond ori de apel, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

În esență, recurentul critică decizia contestată în latura stabilirii pedepsei cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, menționând că instanța de apel la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de prevederile legale, de circumstanțele cauzei, persoana și comportamentul inculpatului și a individualizat greșit pedeapsa, stabilindu-i o pedeapsă prea blândă.

Subsecvent, instanța de recurs susține că, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, și să fie în strictă conformitate cu dispozițiile Părții speciale a Codului penal, ținându-se cont de limitele fixate în sancțiunea infracțiunii incriminate.

Totodată, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un *proces obiectiv*, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Așadar, Colegiul penal statuează că, instanța de apel corect a menținut sentința primei instanțe prin care i-a aplicat inculpatului o pedeapsă non privativă de libertate conducându-se de principiul individualizării pedepsei (*art. 7 Cod penal*) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, art. 75 alin. (1) Cod penal și 364¹ Cod de procedură penală.

Mai mult, este neîntemeiat argumentul recurentului că pedeapsa stabilită inculpatului este prea blândă, or, instanța de apel just a concluzionat că, în cazul în care acesta a săvârșit o infracțiune gravă, a recunoscut integral vina și s-a căit sincer, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, a solicitat judecarea cauzei în procedura simplificată, a reparat benevol prejudiciul cauzat părții vătămate, este angajat în câmpul muncii, iar potrivit rechizitoriului nu au fost stabilite circumstanțe agravante, corectarea și reeducarea ultimului este posibilă fără izolare de societate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pentru o perioadă de probațiune, conform art. 90 Cod penal.

Astfel, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în conform prevederilor legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Pe lângă aceasta, potrivit argumentelor invocate, recursul declarat este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului.

Însă, pornind de la relevanțele art. 90 alin. (1) Cod penal, 27, 101 alin. (2) și (3), 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, instanța *poate* dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune procurorul, este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

În concluzie, Colegiul penal menționează că nu se constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea deciziei atacate sub aspectele invocate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este întemeiată și motivată, măsura de pedeapsă aplicată în

conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal inculpatului, fiind echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, cu personalitatea acestuia și pericolul social al infracțiunii săvârșite.

Prin urmare, Colegiul penal statuează că, temeiurile invocate de către procuror prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, nu s-au confirmat în cauza dată, iar decizia atacată este legală și întemeiată, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursului ordinar depus de către procurorul, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Dubăsari Valeriu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 iulie 2022, în cauza penală în privința lui *Formaniuc Serghei XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la *23 martie 2023*.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana